DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ TƯ — SỐ 285 | MỖI SỐ 5 xu | NGÀY THỨ BẢY 7 JUIN 1930

GIÁ BÁN
Nội-địa: [illegible] | Ngoại-quốc: [illegible]

TIẾNG DÂN

敬民

LA VOIX DU PEUPLE

Huỳnh-Thúc-Kháng

Trần Quang-Nghiêm

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy.

Tiền là một thứ có mảnh-lực rất lớn, nhưng phải biết cách dùng nó mới khỏi hại.

PHẢI BIẾT CÁCH DÙNG TIỀN CỦA

Người xưa có câu: « Của là cái ổ giành nhau » 財者衆爭之聚也, lại có câu: « Hiền mà nhiều của thì tổn đức, ngu mà nhiều của thì nhiều lỗi. » 賢而多財則損其德愚而多財則益其過. Của là một vật cần thiết nhứt trong cuộc sinh hoạt của loài người. Thế mà theo mấy câu nói trên thì lại xem của như là một giống họa hại gớm ghê mà người đời không nên gần nó, có lẽ mấy người ấy theo học phái Lão Mặc mà xướng ra cái thuyết cao thượng để răn đời, chớ không có thực sự chăng?

Bình tâm mà nói thì thấy của đã không tham lại còn tránh xa như những lời nói trên, thật là cao thượng quá, không thể đem làm lệ chung, buộc cả loài người theo con đường khổ hành và đạo đức tuyệt vời ấy được. Song thấy của mà tham lại muốn chất chứa làm của riêng mình mà làm hại đến kẻ khác, thì cái nguy biến thường thấy xảy tới luôn. Xem trên lịch sử, về đời quân chủ ngày xưa thì tài sản trong một nước, không khác chi phần riêng của một người, nói đến của thì ông vua là nhiều nhứt. Trừ những vị đế-vương nào biết tiết kiệm thương dân, phân đều chia đủ cho nhân-dân được no ấm thì không kể; còn ngoài ra những vị nào cứ chất chứa lại để chơi sướng một mình thì thấy không lâu mà tan liền: Kho Lộc-đại và kho Cự-kiến của vua Trụ, ông Vũ-vương phá trong một ngày; cung A-phòng của nhà Tần, anh Hạng-vũ đốt trong mấy tháng; cho đến giàu như nhà Tùy mà bao nhiêu của trong kho tàng, chỉ cùng cho bọn trộm cướp chia tay. Đó là nói về các vị đế-vương không kể phần cá nhân như Thạch-Sùng đời Tấn, Hồ-nguyên-Tải đời Đường, Vương-Chấn đời Minh, cũng đều mang tiếng là « mọi giữ của », mà chính trong đời mình đã bị nhà tan của hết, lại mang tiếng ác nữa.

Cứ như chuyện trên đây thì cho của là một vật họa hại cũng không phải là quá đáng. Lợ gì thôi đời, mặc áo tốt thì nhiều người chỉ trỏ, ở nhà cao thì lắm kẻ dòm rình. Cối giàu sang trên đời, toàn nhờ cái ma lực « của » làm ra; mà mình đã thu tóm của ấy lại một nơi, mình đã lấy của ấy mà ăn sung mặc sướng, hưởng cả cái thú sinh-nhân trên đời, thì lẽ có kẻ vì mất của ấy mà đói rách tồi tàn, chịu cả trăm đều cay đắng. Cái cảnh giàu sang vui sướng nầy mà đã lọt vào con mắt những kẻ nghèo hèn cực khổ kia thì tự nhiên bọn nghèo hèn nầy sinh ra một mối bất bình; đã bất bình thì lẽ tất nhiên trăm ngàn ức triệu con mắt cũng chầu vào « nơi chứa của » ấy mà người chứa của thành ra cái kho chứa oán, làm bia đích cho muôn mũi tên:

Vua Tần-Thủy-Hoàng đi tuần nghỉ về sang trọng, ông Hạng-vũ núp bên đường xem lên, thấy vậy nói rằng: « Ta nên thay ngôi bác nầy »; ông Lưu-Bang đi làm xâu, xem thấy vua Thủy-Hoàng, cũng nói: « Làm trai cũng nên làm như bác nầy »; Anh Trần-Tiếp cày thuê cho họ, đang cày dưới ruộng mà hốt nhiên bỏ cày mà than, lại có câu nói: « Công hầu vương bá, phải có giống riêng hay sao! » Đó là thấy giàu sang mà sinh lòng ham muốn, còn ngoài ra vì mối thù oán như lưỡi Chủy-thủ của Kinh-Kha, mũi giùi của Trương-Lương, thì càng đáng ghê nữa. Một ông Tần-thủy-Hoàng mà chung quanh rành là người toan cướp giựt, không phải vì cái cớ thu của người ta làm giàu sang riêng một mình hay sao? Không phải chỉ một ông Thủy-Hoàng mà thôi, thuở nay những bọn kiệt liệt mà mang mối lòng tranh Bá đồ Vương, vẫn có nhiều nguyên nhân mà cái cớ « giành của » cũng là một.

Đạ cảm

13 người Việt-Nam bị trục xuất ra khỏi nước Pháp

13 người Việt-Nam, tuần trước bị bắt ở Mur des Fédérés và Père-la-Chaise (trong cuộc biểu-tình để kỷ-niệm cuộc Cách-mệnh Cộng-Sản « Ba-lê Công-xã ») đã bị giải xe lửa đến Marseille, để trục-xuất về Đông-dương.

XỔ SỐ QUỐC-TRÁI

(Lần thứ 38)

Ngày 2 Juin 1930

Số 12.281 trúng **10 000$00**. Số 20.283 trúng **1000$00**. Mười hai số sau nầy trúng **500$00**

122.289	73.150	103.582	38.601
101.960	8.165	97.590	71.194
106.673	65.902	59.920	109.272

MUỐN CÓ MỘT ÔNG THẦY

tư-cách đàng đàng, phẩm-hạnh đoan-chính để giạy bảo con em trong nhà, thì chỉ đáng hai quyển sách:

Gia-đình giáo-dục

nhà in Tiếng-Dân mới-bản là được.

Giá toàn bộ: 0$40

Ở xa xin gởi thêm 0$13 tiền cước.

Về việc mua bán cổ-phần

Theo lời công bố của bản Công-ty đã đăng trong báo nầy từ số 251 ngày 5-3-30, cho đến số 273, ngày 16-4-30, thì những cổ phần còn thiếu nữa cổ, đã bán hết rồi, vậy các ông cổ đông góp còn thiếu đó, muốn nhận số bạc nữa cổ phần đã góp trước, (trừ phí tem và mandat) thì gởi thơ và biên lai tạm (bản Công-ty đã phát cho các ngài lúc trước) về bản Công-ty ở Huế mà nhận.

Còn các ngài đã gởi bạc về mua mà bản Công-ty đã gởi biên lai và thơ trả lời, thì bản Công-ty làm giấy mua bán khai Tòa Văn-tự xong, thì gởi ngay cổ-phiếu nhứt định đến cho các ngài.

Các ông cổ-đông đã góp đủ bạc, mà nay muốn bán cổ phần cho người khác, thì xin đợi nay mai có người mua, Công-ty sẽ bảo gọi cho các ngài.

Huỳnh-thúc-Kháng Công-ty

VẬN-VĂN

Son phấn

(Nữ giới)

Lô xanh điểm phấn khéo như tranh,
Cỏ tự nhiên mà ngỏ mới xinh.
Mai trắng cúc vàng hoa đẹt sẻ,
Mây xanh tuyết bạch nét trời sinh.
Huê hóa đã tôn thêm vẻ tích,
Trong sạch là hơn lại hiểu tình.
Khuyên bạn từ nay nên vật hẳn,
Thanh cao cớ giữ lối xanh thành.

HÀN NỮ HOA-TIÊN

Núi non bộ trong bể cạn

Xây đắp chi phiền đến Hóa công,
Cũng giới cũng bể cũng non sông.
Cây xanh tha thướt cành cao thấp,
Núi biếc lô nhô đá chập chồng.
Ngày tháng trơ gan tiều kiếm củi,
Quanh năm đương mặt phòng ngồi trông.
Trải bao gió Á mưa Âu mãi,
Trời đất còn con con chỉ mỏi vòng.

HỒ-THỊ-MỤC UYÊN

CHUYỆN HAY

GIÁ-TRỊ

người ANNAM ta

Hay chuyện

Cùng ông

Nguyễn văn Vỹ SAIGON

Bản báo tiếp được mandat télégraphique số 481.30 ngày 29-4-30, số bạc 10$00 của ông gởi ở poste Saigon central, nhưng không rõ về việc gì, vậy xin ông gởi thơ cho biết để tiện việc vào sổ, cảm ơn.

Tiếng Dân

Lại biểu tình ở Nam-kỳ

(Theo tin A. R. I. P.)

Ở Chợ-mới (Long-xuyên)

2 người chết, 3 người bị thương nhiều người bị bắt

Hôm 28 Mai, ở Chợ-mới có cuộc biểu tình rất lớn. Có hơn 1000 người, cờ đỏ đi đầu, kéo nhau đến Chợ-mới. Ông chủ Mái thám được tin cho hai chiếc xe hơi chở lính đến gấp. Dân biểu tình gặp lính kéo nhau vào một cái vườn bên đường, lấy cây gậy rụa mái, rồi xa xả xát với lính. Lính bắt được người cầm cờ bỏ vào xe hơi. Dân biểu tình xông đến, có giải thoát người bị bắt. Hai ba lần bảo dân biểu tình giải tán nhưng họ không nghe. Thấy tình thế khuấy bức lính bèn dùng súng.

Toán lính bị chừng 50 người biểu tình vây, bèn lên xe hơi chạy; chạy đến Chợ-mới thì gặp toán lính của ông chủ tỉnh Long-xuyên, kéo nhau trở lại thì thấy hai người chết và nhiều người bị thương. Lính lại kéo về Chợ-mới, cũng gặp một toán người biểu tình nữa, nhưng giải tán được ngay, bắt được 10 người. Tin sau cùng cho hay rằng trong mấy người bị thương có hai người chết, thế là cả thảy bốn người chết.

Ở Ô-môn (Cần-thơ)

Hôm 28 Mai quan chủ tỉnh Cần-thơ được tin báo rằng có độ 4, 5 trăm người nhóm nhau lại ở chợ Thới-đông và Thới-lai, có cờ nhiều sắc (không phải đỏ mà thôi) đi đầu, kéo nhau đến sở Tham-biện Ô-môn, lập tức dẫn một đội lính 15 người đến sở Tham-biện đó, lấy thêm 18 người lính nữa rồi định đi chặn đường dân biểu-tình. Gặp quan chủ tỉnh dân biểu-tình bèn dẹp lại một bên đường, yêu cầu mấy đều sau nầy:

1/ Thả mấy người bị bắt ở Sadec và Chợ-mới.

2/ Bớt phần nữa thuế thân.

3/ Bỏ thuế chợ.

4/ Lấy gạo dự của các đại điền-chủ mà phát cho dân nghèo.

5/ Tìm cách làm cho gạo không cao giá.

Quan chủ tỉnh không nhận những đều đó và bảo họ giải tán ngay. Họ không chịu, nói rằng mình muốn dẫn nhau đến Cần-thơ. Số người biểu-tình lần lần thêm lên, lúc đó đã có đến 1.000 người. Có một người chạy lượm là cờ đỏ bị lính bắt nhưng dân biểu-tình lại giải thoát được.

Trong số biểu-tình có cả đàn bà con nít, độ trên 200 người.

Dân biểu-tình lại buộc quan chủ tỉnh làm giấy nhận rằng không đòng cấp đến bọ. Quan chủ tỉnh không chịu. Họ liền tổ chức cuộc mít-tin, hai người chủ-động leo trên vai người khác mà diễn thuyết. Rồi kéo đến Ô-môn, nhóm lại cùng, rồi lại sang nhà việc; một người đứng ra diễn-thuyết một lần nữa. Người ấy bị bắt, tiếp đó ba người chủ động khác cũng bị bắt nữa.

Lập tức ba tiếng súng nổ, dân biểu-tình lại; 13 người bị bắt giải về Cần-thơ. Sau lại xét nhà, bắt thêm nhiều người nữa; trong số bắt sau có 2 người đàn bà.

Ở Cao-lãnh (Sadec)

Hôm 28 Mai cũng muốn có biểu-tình song vì bên Chính-phủ đề-phòng nghiêm-nhặt quá nên không thể có được. Tuy vậy toán chiều cũng có mấy trăm chủ-động thì nhóm họp nhưng không hiệu quả.

Tin sau cùng

Tòa án Cần-thơ đã xử lập tức mấy người có dự vào cuộc biểu-tình ở Ô-môn mà đã bị bắt: 1 người bị 5 năm tù; 2 người bị 3 năm tù; 2 người bị 2 năm tù; 2 người bị 1 năm tù; 7 người bị 6 tháng tù; 18 người bị 3 tháng tù; 2 người được tha.

Phùng-ngọc-Tường đối với Tường-giới-Thạch

[illegible]

Phòng sự biến-động

Vì sự biến động các quan tỉnh Nghệ-an đã đi biểu thị cho đến bản từ ngày 1 đến ngày 6 Annam đến sự phải cho yên tĩnh không được kéo năm kéo bảy đi ngoài đường, 4 giờ chiều 27, thơ-thuyền Trường-thi được ngồi để nghe biểu-tình, 4 giờ rưỡi chiều 28 viên Đang tá Vinh xuống biểu thêm cho thơ-thuyền rằng: Quan đã nói cùng dân thành phố rằng trong mấy điều yêu cầu thế nào cũng có điều được kết quả.

Q. K.

https://dieuon.home.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN
HÚT THUỐC LÁ JOB

DỘC-GIẢ LUẬN-ĐÀM

MẤY LỜI NGỎ CÙNG CÁC CẬU HỌC-SANH CÓ BẰNG SƠ-ĐẲNG TIỂU-HỌC

Khóa thi bằng sơ-đẳng tiểu-học sắp đến. Tôi chắc các cậu hết sức lo ôn bài-vở cho được trúng-tuyển, cho được đậu cao, cho được đậu đầu. Nhưng các cậu đậu rồi sẽ làm gì? Ai đem câu ấy hỏi các cậu, chắc các cậu cũng bối rối, không thể trả lời cho suôn-sẻ. Cậu thì nói: Tôi đậu rồi xin vô lớp cao đẳng tiểu-học; cậu thì nói: xin vô trường bá-công; cậu thì nói: xin vô học trường thầy giòng; cậu thì nói: đi Hanoi học Lycée; cậu thì nói: vô Saigon học trường tư v. v. Coi thế thì cậu nào cũng muốn học hết.

Các cậu thử nghĩ; ở xứ Trung-kỳ nầy có mấy trường cao đẳng tiểu-học, mà mỗi trường lấy vô mấy mươi thí-sinh? Ở xứ nầy chỉ có Huế, Vinh, Quinhon có lớp ấy thôi. Số học-sinh lấy vào trường ấy bao nhiêu? Không đầy 200. Mà mỗi kỳ thi bằng sơ-đẳng tiểu-học đậu được mấy trăm? ít là 600. Ba trường lấy vô chỉ 200, còn 400 cậu có bằng ấy đi đâu?

Xin nhập vô trường tư (Ecole-Pellerin) được non 100. Còn 300? Xin vô trường bá-công 20, 30. Còn 270, 250 cậu đi đâu?

Trong số 250 đó, có cậu nằm queo ở nhà chờ kỳ thi sang năm, có cậu gặp cảnh khốn-đốn xin dạy con người ta kiếm cơm ăn, xin vào các nhà buôn khách biên sổ, hay các hãng buôn tây làm ký lục.

Trong đám ấy, biết bao là cậu mặt-mày khôi-ngô, mới 14, 15 tuổi, tinh thần sáng-sủa, trí-tuệ tinh-mẫn!

Đó, các cậu có thấy cái tình-cảnh khốn-đốn về sự học hiện thời trong xứ nầy chưa?

Ấy thế mà các cậu có nghĩ đâu! Các cậu cứ một lòng dốc học cho thành danh, nay được làm ông tham, ông đốc, có rồi cũng thầy phán, thầy thông, nên không nghĩ đến sự cực-khổ khốn-đốn trước mắt.

Các cậu khốn-đốn như thế, không chỉ vì lỗi riêng các cậu mà cũng vì lỗi cha mẹ các cậu. Cha mẹ đã sinh con ra phải làm cho con mình một ngày thành người hữu dụng. Thế mới là bổn-phận làm cha mẹ. Vậy mà nhiều cha mẹ chỉ cốt cho con thi đậu bằng sơ-đẳng tiểu-học rồi được một chút thầy thông thầy ký, tưởng thế là vinh-vang sung-sướng cho mình cùng cho con mình;

Hỏi 600 học-sinh sắp có bằng sơ-học, cùng không biết mấy ngàn có bằng ấy mấy năm nay còn nằm queo ở nhà, xin các cậu suy nghĩ lại những đều tôi sẽ bàn sau nầy. Tôi không giám tự xưng mình là tài cao học rộng chi hơn các cậu, nhưng tôi thiết tưởng tôi đã lớn tuổi hơn các cậu, đã bay nhảy gặp nhiều sự cực-khổ bi-ai; càng nhớ lại càng bùi ngùi trong lòng, nên đem mấy lời nầy hiến các cậu.

(Còn nữa)

THỨC-NINH

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

Vì sao phải bắt giam?

Ông giáo Lê-trọng-Bật, can về vụ Tân-Việt trước đã bị 1 năm ăn tù. Không hiểu vì cớ gì hôm 21 tháng 4 Annam đã bị bắt ở An-khê (Kontum) giải về Huế. Hiện nay đương giam ở lao Phủ Thừa; chưa thấy xét xử gì. Ông giáo Phan-kiêm Huy đương giam dịch ở Kontum cũng bị giải về Huế giam.

Mới nghe

HÀ-TĨNH

Nỗi khổ nhà nông

Ở huyện Kỳ-anh năm nay lúa đó phần nhiều bị phá đạp, thành ra con trốn cha, vợ trốn chồng. Vì thế mà những sự khó-khăn xảy ra luôn, xin kể ba chuyện:

1° một người chồng trốn đi, vợ bồng 2 đứa con đặt theo xuống phố, thuê lều một chén rồi thảm thương, nhưng bọn chủ mộ bắt người chồng nhốt lại, rồi xô đẩy mụ vợ ra ngoài;

2° một bà mẹ già có một đứa con trốn đi, theo xuống xin chuộc lại; bọn mộ phu đã không cho mà lại tác sắt nát nó tới bắt vào quan, bà già sợ, đành ngồi ngoài đường khóc kể chán rồi về.

3° có một người thợ may bị bọn đi mộ phỉnh rằng mộ đi Nhatrang may một năm rồi về. Đến kì xuống phố biết mình bị lừa, không chịu ký giấy đi, bọn mộ phu xô-xác anh ta một hồi rồi xiết mũ áo của anh ta. Anh ta kêu vang mãi không được.

Đó là kể một đôi câu chuyện. Kỳ giả vì được mục kích, còn ngoài ra có lẽ còn nhiều nỗi khổ nữa.

Quan trên có thấu chỗ ấy không?

Thầy chuyện

QUẢNG-NAM

Thâu thuế không minh

Về việc thuế vụ trong thôn quê, thường sinh đều lối thái. Bản báo có tiếp được bức thư, đăng như sau nầy:

Tôi tên là Đỗ-Thành người làng Trà-lộ hiện ngụ làng Hải-nhị thôn Thái-lai, Phủ Điện-bàn. Cha tôi có phụ canh bộ làng Hải-nhị chín sở tư thổ, nguyên bộ có ba mẫu một sào, canh trồng lâu nay không có việc gì cả. Vụ thuế năm ngoái, đã gia thêm một sào mười một thước ba tất, số bạc thuế là 0$91, có tờ nhận rõ ràng. Đến năm nay, tôi đem số bạc ấy đến nộp, làng lại gọi rằng: năm nay gia thêm một sào mười thước chín tấc nữa, bạc thuế thêm 1$72. Tôi xin làng ghi số ruộng thẳng ấy vào giấy biên lai, sở nào sở nào cho rõ ràng, dặng qua năm khác biết chừng mà nộp. Làng lại dọa rằng: « Đây có thâu số ruộng thẳng hơn năm sáu chục mẫu, từ vụ thuế năm ngoái đến năm nay không ai dám nói đều gì, một mình chú mà ngành tính sao được? thôi cứ biên gia thẳng chung một tiếng, chẳng biết sở nào, chú không bằng lòng nộp đến khi bạc thuế khẩu kỳ rồi ta sẽ liệu ». Tôi nghe thế biết làng dụng tâm để làm việc bỉ thử, tôi phải trình quan phủ. Quan không chấp đơn, bảo tôi về trình thầy tổng. Tôi vâng lời về trình thầy tổng; thầy đến xử; hỏi bên làng, làng khai rằng: « Ruộng thẳng vẫn có đạt, thuế cứ thâu, nhưng không thể biên gia thẳng ruộng được vì đơn trưng chưa có. » Lại nói rằng: « Đại phàm như một sở ruộng nguyên có 5 sào, nay đạt thẳng lên một sào nữa thì cứ viết một sở 6 sào chớ không thể viết chữ gia thẳng được. » Thầy tổng hỏi tôi có bằng lòng không? tôi cũng vâng lời cho rồi việc, cho hay trước thì tôi xin nộp số bạc 0$91. Có làng mà [illegible] không nói lại điều gì. Thầy tổng trở ra, đến [illegible] rồi trở vào thầy tổng để ít hôm nữa làng được đông đủ rồi mới thầy tại sở tiện v. v. Thế là việc chưa xong được. Xin quan trên xét cho.

Đỗ-Thành

Ngày kỷ niệm ở Tam-kỳ

Mấy bữa nay, có yết-thị quan chủ tỉnh đến ở các nơi, tư ở thành phố Tam-kỳ đại khái nói: Các nhà tư bản nên giúp chánh-phủ để ngăn-ngừa bọn Cộng-sản; Chánh-phủ sẽ đề-phòng bọn chúng nó; nhưng mấy ông cũng nên tâm, tận lực đề phòng mà nhất là trong ngày « Hưng-quốc khánh-niệm ».

Vì vậy nên ngày ấy (mồng hai) ít người đi chợ, thành ra thành phố trở mất hẳn cái vẻ nào nhiệt mọi năm.

Ở ngã Cầu cống, gần trường học, có viên Bang-tá và lính các đồn xe và soái giấy bộ hành nam nữ.

Một người dân

BẮC-KỲ

HANOI

Bắn súng ở

Sáng hôm [illegible] 30 Mai, ông Nguyễn văn Tính, 11 năm người Nam [illegible] lịch dân Tây đang [illegible] tại sở Công chính Hanoi, [illegible] tên [illegible] để phải lương [illegible] Tây, Nam [illegible] Ký. Hồi gần 11 giờ, ông Tính đi xe tay trở về [illegible] đến trước cửa nhà ông, số [illegible] Amiral Courbet, [illegible] hai người trẻ tuổi [illegible] dùng súng lục bắn trúng [illegible] ông bị thương [illegible] xuống, rồi họ [illegible] một [illegible] nghĩa đồng. Mọi người [illegible] thấy vậy, chạy lại [illegible] thì bị hung thủ bắn cho một phát súng [illegible] hai hung thủ [illegible] cho chỗ

GIỐNG RẰNG NÊN CHÚ Ý

Kính cáo các ngài biết cho rằng: Tôi [illegible] Kaythông mới vừa [illegible] các thứ răng, răng vàng, trắng, đen, và chữa mỗi răng v. v. như giá tiền thì [illegible] không thể định trước được. [illegible] giá phải chăng, không [illegible] Xin ở lại một hai tháng thôi, [illegible] giống răng nên nay mà tại bán [illegible]

Kính cáo

THAI-TRAN HUNG

Dentiste Tonkinois

Chez Hotel CHUNG-KHUNG

Rue Paul-Bert, Cửa số

GIA-HỘI HUẾ

Thuốc

DƯỠNG THAI:

THIÊN-KIM-AN-THAI

Mỗi hộp giá: 1$00

THAM-THIÊN-DƯỠNG

Tổng đại lý ở Trung-kỳ

TRẦN-KIỂM-QUẢN

Rue Đông-Ba (Huế)

Lấy chồng cho đáng tấm chồng, bỏ công trang-điểm, má hồng....

? ? ?

CHỈ CẬY NƠI MÌNH

(PHIÊU-LƯU VÀ XÃ-HỘI TIỂU-THUYẾT)

Tác giả: HECTOR MALOT

GIANG-HÀ *dịch:*

Số 44

Chương thứ hai mươi sáu

(Tiếp theo)

Ông ngừng một chốc, rồi nói tiếp:

« Nhưng ta cũng cần dùng đến mấy ở Ma-rô-cua nữa ». Chiều nay mấy phải về Ma-rô-cua. Đến sáng ngày rồi đến lấy bản giấy, ta có việc bảo làm. »

Ông Vả-phần cần dặn bọn thợ mấy ít lời, bảo con Bê-rin dịch lại cho họ nghe; đoạn ông đi. Hôm ấy con Bê-rin không phải dịch nhưng gì.

Cũng cái đường mà hôm trước nó ngồi xe ngựa đi đến Thành-Bi-boa, hôm nay nó cũng đi về đường ấy. Vừa đi vừa nghĩ đến câu nói ông Vả-phần:

« Ta sẽ cần dùng đến mấy ở Ma-rô-cua ».

Không biết nó sẽ dùng làm việc gì? Nó nghĩ mãi mà không thể đoán trước được. Một điều nó biết chắc là chắc sáng ngày nó khỏi phải vào làm lại sở va-gôn. Ngoài chuyện ấy ra, nó phải đánh chơ vậy. Nhưng chơ mà không phải lo sợ. Chỉ phải ý theo mấy lời dạy bảo của mẹ nó hà tiện hành cho khôn khéo, không nên vội vã thì cái hy-vọng nó cũng có phần may mắn.

Từ Thành-Bi-boa đến Ma-rô-cua con Bê-rin cứ đi vừa nghĩ ngợi như thế; đi chán rồi, khi nào thấy cái bóng đẹp trên bụi nó lại ngừng chân mà hái, có khi nó ngồi qua bờ rào thấp thấy đồng cỏ xanh um, lòng nó lại nóng muốn đi mau lên; nhưng nó dằn lòng lại, cứ đi chậm.

Vừa đến Ma-rô-cua, nó ghé ngay lại bàn đầu trước. Khi nó đi bàn đầu thế nào, bây giờ nó vẫn cũng ý như thế ấy. Bây chim trong đầu cũng nể cái chăm chom chom của nó mà để ý không động đến. Bây giờ trái đã chín muồi, thêm vào bữa cơm tối của nó một món đồ ăn, mà nó không ngờ có.

Bữa cơm xong, trời còn sáng, nó ngồi trước cửa chòi trên một vại cỏ để chờ trời tối. Bây giờ nó mới biết tay nó đi chưa được mấy ngày nhưng cũng đã có làm điều thay đổi. Trong mấy đồng cỏ không còn im lặng như những ngày nó mới đến.

Bây giờ những tiếng liềm xuc xac, tiếng trục xe cót kít, tiếng roi quất, tiếng người ta la vang vang ở đường xa đem đến. Đó chính là cái mùa rồi cỏ đã đến, họ cắt mấy đồng cỏ xa kia trước rồi chắc cũng đến cái đồng cỏ gần nó.

Thật không còn lũ nghĩ gì nữa, phải bỏ cái ở kín [illegible] đi, là một chuyện chắc rồi.

Con Bê-rin [illegible] mấy ngày ở Thành-Bi-boa đã [illegible] trên giường lót cỏ nệm, cỏ chăn, cỏ phòng, cả cần đồng kín. Nhưng hôm nay nó nằm lại trên đống cỏ, nó cũng lấy làm thích. Ngủ mãi đến khi mặt trời lên mới thức giấc.

Nó cũng đi tới sở nhưng mấy người kia vào các xưởng làm mà nó lại đến thẳng nhà giấy, nó đứng ngoài mà đợi. Đợi đâu một giờ thì thấy ông Ta-luân; ông trợn mắt hỏi đứng làm gì đó. Nó trả lời:

« Ông Vả-phần bảo tôi đến nhà giấy.

— Nhà giấy có phải là cái sân đâu?

— Tôi vẫn chờ người gọi vào mới dám vào ».

Ông Ta-luân bước lên tam cấp, ra dấu cho nó đi theo. Lên đến trên hiên thì ông Ta-luân ngồi trên một cái ghế, bảo nó đứng trước mặt mà hỏi:

« Mấy làm gì ở Thành-Bi-boa? »

Nó thuật những công việc của nó ở Thành-Bi-boa cho ông nghe.

« Vậy thì ông Pha-bô-ri đã làm bậy điều gì sao?

— Tôi nào có biết.

— Mấy không biết à? Vậy mấy không sáng trí à?

— Thưa tôi thật không sáng trí.

— Mấy sáng trí lắm chứ. Nếu mấy không giả lời là vì mấy không muốn giả lời đó thôi. Mấy đừng quên rằng ta là ông đốc sở mấy: ông đốc cũng như ông chủ; mọi sự ở đây đều tự tay ta. Ai không vâng lời ta, ta đuổi liền tức. Mấy hãy nhớ lấy điều ấy ».

Người nói đó là người mà ai cũng đem đạo cho là một ông chủ đắc, muốn lòng quyền; ông làm đốc sở Ma-rô-cua mà còn muốn xét quản đến Thành-Bi-boa, Ma-rô-cua, Pha-lac vân vân; khi nào cũng dùng hết thủ đoạn muốn đông quyền thế với ông Vả-phần, nó có lẽ muốn hơn ông nữa.

Ông Ta-luân hạ giọng nói tiếp:

*« Ta hỏi mấy ông Pha-bô-ri đã làm bậy điều gì bấy

ông Ninh vào nhà thương Đồng thấy, nhưng chỉ chưa đến nhà thương mà ông Ninh đã chết. Còn người cu-ly bị hãm thì còn nằm ở nhà thương Hảo-hộ. Bệnh tình nay đã có khá nhiều.

Hai người tình nghi về vụ này đã bị bắt: một người tên là Nguyễn-đăng-Xuân, cu ly xe nhà của ông Ninh, và một người tên là Lê-văn-Huân, thơ ký bưu điện.

theo T. P. 1 Juin

NAM-KỲ

LÁO

BONENG

Cái thảm làm công

Ngày 18 Mai, một người thợ máy tên là Kiểm bị dầu xăng (essence) cháy đem về nhà phục dược được 31 tiếng đồng hồ thì chết. Ông chủ có cho lãnh 6 ngày công, nghe đâu được 12$ sau đòi lại, lấy lẽ rằng tên Kiểm không có giấy nhận ở đây, nên không ai có phép nhận.

Ngày 11 Mai, một người trắng kiện (không rõ tên gì, tuổi ngoài 20, vào xin làm thơ ký, bị ốm, không có bà con cấp dưỡng phải nằm một bên mép đường mà chết!

Ngày 13 Mai, một người cu-ly trong kho vừa ra khỏi cửa ngã sấp xuống mà chết, lật ngửa ra thấy một dấu nơi bong và một dấu nơi mái, như bình bị đánh. Chết như vậy cũng lạ! mà đem chôn liền!

L. C.

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Chi cuộc ở Phố Borgnis Desbordes Hanoi, kính lời báo cáo cho các chức có nhận Phiếu Tiết Kiệm của Hội biết rằng kỳ xổ số thứ 32 xổ tại Tổng cuộc ở Saigon ngày 28 tháng Mai 1930 mới rồi, cái série số 734, của ông Nguyễn-văn-Hoành ở Cholon Nam-kỳ) được trúng.

Số bạc trúng 1.000$,00 đã cấp phát liền rồi.

Kỳ xổ số gần tới đây thì định ngày 28 Juin 1930.

Annonce légale

ETUDE DE Me FERNAND CORUE
GREFFIER — NOTAIRE A QUINHON

EXTRAIT POUR ANNONCE LEGALE

TISSAGES MECANIQUES
Flachet - Lê-van-Nhân & Cie

Il a été reçu par Me Fernand CORUE faisant fonctions de notaire à la Résidence de Quinhon le quinze mai mil neuf cent trente et portant la mention « Enregistré à Tourane le dix neuf mai mil neuf cent trente folio Quatre vingt cinq case quatre. Il a été extrait ce qui suit :

Forme de la Société — Objet — Dénomination — Siège social

ARTICLE 1er

Il est formé entre M. M. Alphonse FLACHET, LE-VAN-NHAN, Gabriel DAYDE et Louis MARTIN, une société à responsabilité limitée devant exister entre eux et ce, conformément à la loi du sept mai mil neuf cent vingt cinq, complétée par la loi du treize janvier mil neuf cent vingt sept, appliquée en Indochine, suivant décret en date du vingt deux avril mil neuf cent vingt huit, promulgué suivant arrêté de M. le Gouverneur Général de l'Indochine en date du cinq juillet mil neuf cent vingt huit.

Aucun des associés ne sera tenu au delà de sa mise sociale.

ARTICLE 2

Cette Société a pour objet l'achat et la vente de tous textiles, la fabrication de tous tissus, notamment des tissus de coton, de soie, et soie mélangée, l'achat et la vente de tous tissus, et, plus généralement, toutes opérations mobilières, immobilières, industrielles, commerciales et financières se rapportant soit directement, soit indirectement, à l'industrie ou au commerce des textiles et tissus.

.....

ARTICLE 3

Cette Société prend la dénomination de « Tissages mécaniques Flachet Lê-văn-Nhân et Compagnie ». Il n'y aura pas d'autre raison sociale.

ARTICLE 4

La Société est constituée pour une durée de cinq ans qui commencera le quinze mai mil neuf cent trente et expirera le quatorze mai mil neuf cent trente cinq; elle continuera ensuite de plein droit pour une nouvelle période de cinq ans à partir du quinze mai mil neuf cent trente cinq et ainsi successivement tous les cinq ans, à moins que la moitié au moins des associés représentant plus de la moitié du capital social n'aient avisé le gérant six mois au moins à l'avance de leur intention de la faire cesser ou que pareille décision n'ait été prise dans le même délai par une assemblée générale des associés.

ARTICLE 5

Le siège social de la Société est à Huynh-Kim, phu d'An-Nhon, province de Binh Dinh (Annam); il pourra être transféré dans tout autre endroit de la province de Binh-Dinh par simple déclaration du gérant et en tout autre lieu de l'Indochine par décision de la majorité des associés.

Capital social — Apports —

ARTICLE 6

Le capital social initial est fixé à quarante quatre mille piastres.....

.....

ARTICLE 7

Ce capital social est représenté par les éléments d'actif ci-après indiqués :

1 — L'entreprise industrielle et commerciale de fabrication et vente de tissus connue sous la raison sociale « Flachet et Lê-van-Nhân, établie à Huynh-Kim....

.....

Cet apport comprend :.....

A — Les frais de premier établissement engagé jusqu'à ce jour ; le mobilier, l'outillage, le matériel mécanique, moteur et installations de toute nature.....

Le stock des matières premières en approvisionnement, des tissus achetés ou confectionnés existant en magasin.

Le tout, pour un ensemble comme représentant une valeur de dix huit mille piastres, ci..... 18.000$

B — La clientèle, l'achalandage, l'enseigne et la dénomination commerciale, les modèles et documents de toute nature se rapportant à l'exploitation.

Le droit au bail, ou plus exactement, au bail verbalement consenti par M. Lê-Van Nhân.....

Les traités de commerce, commandes inscrites au carnet, le passif, et l'actif de l'entreprise, les effets à recevoir et effets à payer et les espèces en caisse ou en banque à la date du quinze mai mil neuf cent trente.....

Le tout, estimé, reconnu et accepté pour une valeur de dix mille piastres, ci..... 10.000$

2. En une somme de seize mille piastres, en espèces,..... 16.000$

Total..... 44.000$

ARTICLE 10

Les comparants déclarent expressément, conformément à l'article sept du décret du 22 avril 1928, que les prescriptions impératives de ce décret sont remplies.

Administration de la Société

ARTICLE 11

La Société à responsabilité limitée présentement constituée sera gérée et administrée par un ou plusieurs gérants sociétaires ou non.....

M. Flachet, l'un des associés, est nommé gérant pour une durée illimitée.

.....

Le ou les gérants auront tous les pouvoirs nécessaires pour agir au nom de la Société en toutes circonstances sans aucune exception ni réserve. Ils auront seuls la signature sociale, mais ils n'obligeront la Société que lorsqu'il s'agira d'affaires qui l'intéressent.....

En conséquence, tous billets lettres de change et généralement tous engagements exprimeront la cause pour laquelle ils ont été souscrits.....

ARTICLE 13

Un intérêt de cinq pour cent du montant de leur part sera prélevé chaque mois par M. Lê-van-Nhân et chaque trimestre les 1er janvier, 1er avril, 1er juillet et 1er octobre par les autres associés.....

Cet intérêt sera payé, même en l'absence de bénéfices, pendant la période d'organisation. Il sera, dans ce cas, compris dans les frais de premier établissement et amorti impérativement sur les premiers bénéfices réalisés.

Cette période prendra fin le trente et un décembre mil neuf cent trente et un....

Cet intérêt continuera à être payé dans les mêmes formes pour les exercices suivants, mais il constituera alors un premier dividende et la répétition s'effectuera de plein droit au moment de l'établissement du bilan, au cas de bénéfices insuffisants, à l'égard des associés qui l'aura eut reçu...

Pour extrait conforme

Une expédition de l'acte notarié en date du quinze mai 1930, a été déposée au Greffe du Tribunal Résidentiel de Quinhon le vingt huit mai mil neuf cent trente

Pour mention
Le Greffier - Notaire

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận tặng quyển sách : **CHÀNG NGỐC** (Hài-kịch) của ông Nam-sương soạn, xuất-bản ở Nam-định, giá 0$60 (giấy tốt).

Xin có lời cảm ơn.

B. B.

Nam-kỳ thể-thao ra đời

Nam-kỳ thể-thao, tuần báo, mới ra đời ở Saigon.

Annam tạp chí lại sống lại

Annam tạp chí do ông Nguyễn-khắc-Hiếu làm chủ-nhiệm vào cuối Juin sẽ ra đời lại.

VIỆC THẾ-GIỚI
Á - ĐÔNG

TRUNG-HOA

Tướng lấy Lan-Phòng, lại đánh thì

Tin ngày 30 Mai — Quân Tưởng đã lấy Lan-Phòng. Quân Phòng-thủ lui về Kinh-Phong, nay mai sẽ có đại chiến nữa.

Tin ngày 27. — Quân tích-Kim ngày 26 đã hạ-lệnh cho toàn quân tiến đánh Tưởng. Quân Phòng tiến đánh Lan-Phong tin Bắc-binh nói rằng Tưởng đã đánh lui.

Quân Diêu thắng

Tin Thượng-hải ngày 28. — Tuy tin tức chưa chắc chắn, nhưng đã có chứng thực rằng quân Diêu Tông đánh bại quân Tưởng một trận lớn ở Đương Lâm-Hà.

Tin Bắc-kinh ngày 26. — Hai bên vẫn đánh nhau ở tỉnh Sơn-đông; quân Bắc thắng thế, kéo qua sông Hoàng-hà, đánh xuống Tế-nam-phủ.

Tướng bị thương

Theo Tổng-hành-dinh quân nổi-phương thì trong trận đánh ở Đo-ma-sơn, Tướng Hồng Trạch bị thương nhẹ ở vai trái.

Diêm dọa ngân-hàng-đoàn

Có tin nói rằng bọn Ngân-hàng Thu ở Thương-hải sắp cho Nam-kinh vay tiền; Diêm nghe được bèn ra lời dọa bọn Ngân-hàng, nếu nếu chịu giúp Tưởng thì sẽ tay sẽ.....

Tình hình ở Quảng-Tây

Quân Trương do Tôn-chân kéo vào tỉnh Hồ-Nam, đội tiền-phong đã qua Lê-Dương, gần Hoành-châu, nghe nói cũng đã đánh phía nam Vô-Hân trong khi Phùng và Diêm từ phía bắc đánh xuống.

Tin ngày 26 — Quân Trương một phần kéo vào Hồ-Nam, một phần kéo qua Quảng-đông. Trần-minh-Khu (tướng Quảng-Đông) cùng Trương-quang-Đình đã kéo quân đến Thiều-châu để phòng bị.

ẤN ĐỘ

Arip — Tin Bombay 27 Mai. — Một bọn Hồi-giáo ném đá vào cảnh-sát, lính phải bắn súng 7 người Hồi-giáo bị thương, 1 người lính Anh bị thương nặng. Bọn giáo đường đều, hiện đã yên. Nghe nói cả thảy có 5.000 người dự vào cuộc xung đột.

Rangou, 27. — Việc xung-đột trong đám cu-ly đã hơi yên. Sở cứu-hỏa, phố, xe đong cửa. Chỉ có vài cái xe tramways chạy. Lính binh-tuần (patrouille) đi tuần khắp.

Tin ngày 28 nói có xung-đột ở Carlogbec, cảnh binh đang súng cũng xảy ra bắn 1.000 người bị thương, 50 người chết. Công việc hiện phải dinh dốn.

AU-CHÂU

Hạ Nghị Viện Anh thảo luận về vấn đề thất nghiệp

Tại hạ-nghị-viện Anh mới mở cuộc thảo luận về vấn đề thợ thuyền thất nghiệp. Theo bản báo cáo thì tuần lễ vừa rồi số thợ thuyền thất nghiệp tăng lên đến 20 nghìn người. Thủ tướng Mac Donald phô bày cái tình hình nghiêm trọng, nói rằng cái nạn thất nghiệp lan rộng ra như vậy là vì tình thế kinh tế ngày nay, khiến chính phủ không thể khởi hành những cuộc công-tác lớn, tiếp đó, Donald xin các chính đảng hợp tác cùng Nội-Các để vấn đề này.

Ông Oswald Mosby lên diễn đàn. Ông nay trước làm bộ trưởng, nhưng mới rồi bất bình với Donald nên đã từ chức ông nói: ông đề nghị dựng nên một cơ quan trung ương do thợ thuyền thất nghiệp dựng ra tổ chức, cơ quan ấy sẽ theo tình thế dùng phương pháp thường đương mà giải quyết; nhưng Nội-Các Donald cho đề án ấy có vẻ « quá cách-mạnh » nên không tán thành! Ông bèn xé những nỗi họ hại của cái nạn thất nghiệp.

Đảng Bảo-thủ trình một bản đề án « không tin nhiệm Nội Các »; 270 phiếu tán thành nội-các, 241 không tin nhiệm. Đảng Tự-Do bỏ phiếu trắng.

Đảng Lao-động đối với đề án liên-Âu của ông Briand

Ủy-viên-hội Tài-chính của Tổng-hội đảng đảng Lao động nói rằng Anh không thể dự vào trong cuộc liên-Âu theo cách ông Briand chủ trương mà chỉ, khó, thể tán thành cái cự án Anh Mỹ liên tiếp được.

Đảng trợ một cuộc điều tra về chính sách thực dân ở Pháp

P. T. — Tin Paris ngày 27 Mai. — Trong buổi tuần hai vừa rồi, Bác-sĩ Nguyễn Phúc, đã chạy ở Paris đưa Pháp, đã cùng Chaloyn gửi viết trình lên ở trường Chambery, nhằm tỏ cái chính sách thực dân của Pháp ở Đông-dương. Ông nghị Tây Nam kỳ Cochin chính, đã bỏ Hội chính và vận động quốc-hội thay Chaloyn, người trước trong ở trường mới bác sinh Việt-Nam (ông Chaloyn gửi cuốn sách thực dân là « nói chế độ đó tài giả giữa của phái tư bản, tư phái đặt ra để nâng cái sức vững của đế Việt-Nam »)

Bộ trưởng Học-chính đã xin mở điều về quốc dân thuyết sáy.

Hội chợ Paris

Cục Dublin ngày tuyên bố rằng năm nay, hội chợ Paris có đến 7.000 người đem hàng đến đó, trong đó 700 người ngoại quốc, của người 8 nước đến trên hai triệu, như vậy hội chợ Paris là hội chợ thứ hai ở trên thế-giới.

Thêm thuế mới, ở Đức

Tin Berlin 28 Mai. — Đã dự toán năm nay nó thu nhập sụt mất 700 triệu. Nhà-Chức Brunning định đặt thuế mới đánh những người có ăn tiền công. Thu nhập sụt là vì thuế thân được ít và số người thất nghiệp nhiều.

Ý đồng thêm tàu chiến?

Tin Dịp, Rome 29 Mai. — Đã trưởng Hải-quân Ý là Sertani mới trình bản chương trình bổ quân mới, lại có bản về vấn đề Anh Ý giao ước. Chương trình mới có đến 1.676 triệu, trong ấy 620 triệu dùng để đóng thêm tàu chiến. 4 chiến tuần dương 10.000 tấn, 8 chiến chiến hạm, 12 chiếc tàu lặn.

Có một ông nghị đứng lên nói rằng các cường-quốc khác có quân đội nhiều, Ý cũng phải lo chiến bị cho nhiều mới được! Đây nói sau cuộc hội nghị Luân-đôn, Ý phải đua tranh với các nước về cuộc bị mới được, lại nói: dân Ý hiện nay sẵn lòng nhịn ăn để nộp tiền cho chính phủ làm quân phí. (*Thế mà nói cũng chạy! bọn Phát xít giả dối đường nào! Chiến tranh hại cho dân chúng, lợi cho ai đâu, dân chúng muốn trừ hẳn cái họa chiến tranh, chỉ có phải là điều sau lại chịu tiền đi rên đau mà hại mình!*)

Ý muốn cướp lấy đảo Malte chăng?

Malte là đất thực dân Anh, ở Địa-trung-hải. Mới rồi, theo lời tu ấn bổ của bộ trưởng Giáo dục ở Malte thì Ý có cái dụng ý chiếm lấy đảo Malte, lấy lẽ rằng đảo Malte trước thuộc về Ý.

Vấn đề quan thuế tại Thương-nghị-viện

Vấn đề này trước đã giao cho một ủy viên hội xét. Hiện nay thảo luận về bản dự án tăng sao quan thuế lên. Ý kiến các nghị-viên có vẻ chia rẽ. Theo « Công-nghiệp-báo » nếu bản dự án này được thông qua thì ngạch quan thuế sẽ tăng lên.

Đã xảy ra một cuộc biểu tình ở Paris

Tin Paris ngày 27 Mai. — Trong buổi tuần hai vừa rồi, Bác-sĩ Nguyễn Phúc, đã chạy ở Paris đưa Pháp, đã cùng Chaloyn gửi viết trình lên ở trường Chambery, nhằm tỏ cái chính sách thực dân của Pháp ở Đông-dương. Ông nghị Tây Nam kỳ Cochin chính, đã bỏ Hội chính và vận động quốc-hội thay Chaloyn, người trước trong ở trường mới bác sinh Việt-Nam (ông Chaloyn gửi cuốn sách thực dân là « nói chế độ đó tài giả giữa của phái tư bản, tư phái đặt ra để nâng cái sức vững của đế Việt-Nam »)

Bộ trưởng Học-chính đã xin mở điều về quốc dân thuyết sáy.

Hội chợ Paris

Cục Dublin ngày tuyên bố rằng năm nay, hội chợ Paris có đến 7.000 người đem hàng đến đó, trong đó 700 người ngoại quốc, của người 8 nước đến trên hai triệu, như vậy hội chợ Paris là hội chợ thứ hai ở trên thế-giới.

Thêm thuế mới, ở Đức

Tin Berlin 28 Mai. — Đã dự toán năm nay nó thu nhập sụt mất 700 triệu. Nhà-Chức Brunning định đặt thuế mới đánh những người có ăn tiền công. Thu nhập sụt là vì thuế thân được ít và số người thất nghiệp nhiều.

Ý đồng thêm tàu chiến?

Tin Dịp, Rome 29 Mai. — Đã trưởng Hải-quân Ý là Sertani mới trình bản chương trình bổ quân mới, lại có bản về vấn đề Anh Ý giao ước. Chương trình mới có đến 1.676 triệu, trong ấy 620 triệu dùng để đóng thêm tàu chiến. 4 chiến tuần dương 10.000 tấn, 8 chiến chiến hạm, 12 chiếc tàu lặn.

Có một ông nghị đứng lên nói rằng các cường-quốc khác có quân đội nhiều, Ý cũng phải lo chiến bị cho nhiều mới được! Đây nói sau cuộc hội nghị Luân-đôn, Ý phải đua tranh với các nước về cuộc bị mới được, lại nói: dân Ý hiện nay sẵn lòng nhịn ăn để nộp tiền cho chính phủ làm quân phí. (*Thế mà nói cũng chạy! bọn Phát xít giả dối đường nào! Chiến tranh hại cho dân chúng, lợi cho ai đâu, dân chúng muốn trừ hẳn cái họa chiến tranh, chỉ có phải là điều sau lại chịu tiền đi rên đau mà hại mình!*)

Ý muốn cướp lấy đảo Malte chăng?

Malte là đất thực dân Anh, ở Địa-trung-hải. Mới rồi, theo lời tu ấn bổ của bộ trưởng Giáo dục ở Malte thì Ý có cái dụng ý chiếm lấy đảo Malte, lấy lẽ rằng đảo Malte trước thuộc về Ý.

Vấn đề quan thuế tại Thương-nghị-viện

Vấn đề này trước đã giao cho một ủy viên hội xét. Hiện nay thảo luận về bản dự án tăng sao quan thuế lên. Ý kiến các nghị-viên có vẻ chia rẽ. Theo « Công-nghiệp-báo » nếu bản dự án này được thông qua thì ngạch quan thuế sẽ tăng lên

Đình Ái quốc ở Mỹ bị thiêu

đang Cambodge

Tin Paris 28 Mai. — Đã xảy ra một cuộc biểu tình ở Mỹ, ở Cambodge, nhằm phản đối chính sách thực dân của Pháp ở Đông-dương. Ông nghị Tây Nam kỳ Cochin chính, đã bỏ Hội chính và vận động quốc-hội thay Chaloyn, người trước trong ở trường mới bác sinh Việt-Nam (ông Chaloyn gửi cuốn sách thực dân là « nói chế độ đó tài giả giữa của phái tư bản, tư phái đặt ra để nâng cái sức vững của đế Việt-Nam »)

Bộ trưởng Học-chính đã xin mở điều về quốc dân thuyết sáy.

Hội chợ Paris

Cục Dublin ngày tuyên bố rằng năm nay, hội chợ Paris có đến 7.000 người đem hàng đến đó, trong đó 700 người ngoại quốc, của người 8 nước đến trên hai triệu, như vậy hội chợ Paris là hội chợ thứ hai ở trên thế-giới.

Thêm thuế mới, ở Đức

Tin Berlin 28 Mai. — Đã dự toán năm nay nó thu nhập sụt mất 700 triệu. Nhà-Chức Brunning định đặt thuế mới đánh những người có ăn tiền công. Thu nhập sụt là vì thuế thân được ít và số người thất nghiệp nhiều.

Ý đồng thêm tàu chiến?

Tin Dịp, Rome 29 Mai. — Đã trưởng Hải-quân Ý là Sertani mới trình bản chương trình bổ quân mới, lại có bản về vấn đề Anh Ý giao ước. Chương trình mới có đến 1.676 triệu, trong ấy 620 triệu dùng để đóng thêm tàu chiến. 4 chiến tuần dương 10.000 tấn, 8 chiến chiến hạm, 12 chiếc tàu lặn.

Có một ông nghị đứng lên nói rằng các cường-quốc khác có quân đội nhiều, Ý cũng phải lo chiến bị cho nhiều mới được! Đây nói sau cuộc hội nghị Luân-đôn, Ý phải đua tranh với các nước về cuộc bị mới được, lại nói: dân Ý hiện nay sẵn lòng nhịn ăn để nộp tiền cho chính phủ làm quân phí. (*Thế mà nói cũng chạy! bọn Phát xít giả dối đường nào! Chiến tranh hại cho dân chúng, lợi cho ai đâu, dân chúng muốn trừ hẳn cái họa chiến tranh, chỉ có phải là điều sau lại chịu tiền đi rên đau mà hại mình!*)

Ý muốn cướp lấy đảo Malte chăng?

Malte là đất thực dân Anh, ở Địa-trung-hải. Mới rồi, theo lời tu ấn bổ của bộ trưởng Giáo dục ở Malte thì Ý có cái dụng ý chiếm lấy đảo Malte, lấy lẽ rằng đảo Malte trước thuộc về Ý.

Vấn đề quan thuế tại Thương-nghị-viện

Vấn đề này trước đã giao cho một ủy viên hội xét. Hiện nay thảo luận về bản dự án tăng sao quan thuế lên. Ý kiến các nghị-viên có vẻ chia rẽ. Theo « Công-nghiệp-báo » nếu bản dự án này được thông qua thì ngạch quan thuế sẽ tăng lên

NHIỀU NGƯỜI BỊ
PHONG - TÍCH

Bịnh Phong Tích đã đến ... [illegible]

... [illegible]

Bộ trưởng Học-chính đã xin mở điều về quốc dân thuyết sáy.

Hội chợ Paris

Cục Dublin ngày tuyên bố rằng năm nay, hội chợ Paris có đến 7.000 người đem hàng đến đó, trong đó 700 người ngoại quốc, của người 8 nước đến trên hai triệu, như vậy hội chợ Paris là hội chợ thứ hai ở trên thế-giới.

Thêm thuế mới, ở Đức

Tin Berlin 28 Mai. — Đã dự toán năm nay nó thu nhập sụt mất 700 triệu. Nhà-Chức Brunning định đặt thuế mới đánh những người có ăn tiền công. Thu nhập sụt là vì thuế thân được ít và số người thất nghiệp nhiều.

Ý đồng thêm tàu chiến?

Tin Dịp, Rome 29 Mai. — Đã trưởng Hải-quân Ý là Sertani mới trình bản chương trình bổ quân mới, lại có bản về vấn đề Anh Ý giao ước. Chương trình mới có đến 1.676 triệu, trong ấy 620 triệu dùng để đóng thêm tàu chiến. 4 chiến tuần dương 10.000 tấn, 8 chiến chiến hạm, 12 chiếc tàu lặn.

Có một ông nghị đứng lên nói rằng các cường-quốc khác có quân đội nhiều, Ý cũng phải lo chiến bị cho nhiều mới được! Đây nói sau cuộc hội nghị Luân-đôn, Ý phải đua tranh với các nước về cuộc bị mới được, lại nói: dân Ý hiện nay sẵn lòng nhịn ăn để nộp tiền cho chính phủ làm quân phí. (*Thế mà nói cũng chạy! bọn Phát xít giả dối đường nào! Chiến tranh hại cho dân chúng, lợi cho ai đâu, dân chúng muốn trừ hẳn cái họa chiến tranh, chỉ có phải là điều sau lại chịu tiền đi rên đau mà hại mình!*)

Ý muốn cướp lấy đảo Malte chăng?

Malte là đất thực dân Anh, ở Địa-trung-hải. Mới rồi, theo lời tu ấn bổ của bộ trưởng Giáo dục ở Malte thì Ý có cái dụng ý chiếm lấy đảo Malte, lấy lẽ rằng đảo Malte trước thuộc về Ý.

Vấn đề quan thuế tại Thương-nghị-viện

Vấn đề này trước đã giao cho một ủy viên hội xét. Hiện nay thảo luận về bản dự án tăng sao quan thuế lên. Ý kiến các nghị-viên có vẻ chia rẽ. Theo « Công-nghiệp-báo » nếu bản dự án này được thông qua thì ngạch quan thuế sẽ tăng lên

Đình Ái quốc ở Mỹ bị thiêu

đang Cambodge

Tin Paris 28 Mai. — Đã xảy ra một cuộc biểu tình ở Mỹ, ở Cambodge, nhằm phản đối chính sách thực dân của Pháp ở Đông-dương. Ông nghị Tây Nam kỳ Cochin chính, đã bỏ Hội chính và vận động quốc-hội thay Chaloyn, người trước trong ở trường mới bác sinh Việt-Nam (ông Chaloyn gửi cuốn sách thực dân là « nói chế độ đó tài giả giữa của phái tư bản, tư phái đặt ra để nâng cái sức vững của đế Việt-Nam »)

Bộ trưởng Học-chính đã xin mở điều về quốc dân thuyết sáy.

Hội chợ Paris

Cục Dublin ngày tuyên bố rằng năm nay, hội chợ Paris có đến 7.000 người đem hàng đến đó, trong đó 700 người ngoại quốc, của người 8 nước đến trên hai triệu, như vậy hội chợ Paris là hội chợ thứ hai ở trên thế-giới.

Thêm thuế mới, ở Đức

Tin Berlin 28 Mai. — Đã dự toán năm nay nó thu nhập sụt mất 700 triệu. Nhà-Chức Brunning định đặt thuế mới đánh những người có ăn tiền công. Thu nhập sụt là vì thuế thân được ít và số người thất nghiệp nhiều.

Ý đồng thêm tàu chiến?

Tin Dịp, Rome 29 Mai. — Đã trưởng Hải-quân Ý là Sertani mới trình bản chương trình bổ quân mới, lại có bản về vấn đề Anh Ý giao ước. Chương trình mới có đến 1.676 triệu, trong ấy 620 triệu dùng để đóng thêm tàu chiến. 4 chiến tuần dương 10.000 tấn, 8 chiến chiến hạm, 12 chiếc tàu lặn.

Có một ông nghị đứng lên nói rằng các cường-quốc khác có quân đội nhiều, Ý cũng phải lo chiến bị cho nhiều mới được! Đây nói sau cuộc hội nghị Luân-đôn, Ý phải đua tranh với các nước về cuộc bị mới được, lại nói: dân Ý hiện nay sẵn lòng nhịn ăn để nộp tiền cho chính phủ làm quân phí. (*Thế mà nói cũng chạy! bọn Phát xít giả dối đường nào! Chiến tranh hại cho dân chúng, lợi cho ai đâu, dân chúng muốn trừ hẳn cái họa chiến tranh, chỉ có phải là điều sau lại chịu tiền đi rên đau mà hại mình!*)

Ý muốn cướp lấy đảo Malte chăng?

Malte là đất thực dân Anh, ở Địa-trung-hải. Mới rồi, theo lời tu ấn bổ của bộ trưởng Giáo dục ở Malte thì Ý có cái dụng ý chiếm lấy đảo Malte, lấy lẽ rằng đảo Malte trước thuộc về Ý.

Vấn đề quan thuế tại Thương-nghị-viện

Vấn đề này trước đã giao cho một ủy viên hội xét. Hiện nay thảo luận về bản dự án tăng sao quan thuế lên. Ý kiến các nghị-viên có vẻ chia rẽ. Theo « Công-nghiệp-báo » nếu bản dự án này được thông qua thì ngạch quan thuế sẽ tăng lên

CÁO-BẠCH

BỞI SOCIÉTÉ FONCIÈRE DU TONKIN ET DE L'ANNAM (Đông-Dương địa ốc hội), là một Hội lập theo thể cách Hội nặc-danh, vốn người trước quan tiền Pháp, mới thành lập tại Hanoi, có lời kính cáo đồng chào biết rằng kể từ ngày 22 Juin Bản-Hội khai-trương tại nhà số 16 phố Henri Rivière (nhà Hotel Métropole). Hội-sở cũng ở đấy.

Hội giao-dịch hết thảy những việc thuộc về bất-động sản, như là mua bán, đổi trác, cầm cố cùng là quản cố những điền địa gia ốc trong toàn hạt xứ Bắc-kỳ và các tỉnh phía bắc Trung-kỳ cho đến hết địa phận của tỉnh Thanh (Tourane).

Chủ quyền giao-dịch mọi việc này, Bản Hội đã phó thác cho ông LUSTERLIN là người chuyên-môn, cách xử trí, mà mấy năm gần đây cũng đã trải qua những việc điền địa gia ốc trong xứ này. Trước hết thì có quan Kỹ sư hoạch-trí LACHAUSSÉE đã coi sóc về mọi việc chuyên-môn.

1°) VĂN CÓ KHÍ-PHÁCH NÊN XEM

NGUYỄN-CÔNG TRỨ VĂN-TẬP :

Thơ phú : 0$40 — Ca trù 0$40.

Toàn-tập (có phụ thêm Tiểu sử) 0$80

2°) HỌC CHỮ HÁN KHÔNG CẦN THẦY :

HÁN-VĂN TÂN GIÁO-KHOA THƯ :

Lớp Trung đẳng (cours moyen 0$80

Lớp Cao đẳng (cours supérieur) 0$85

Do ông LÊ-THƯỚC, Lycée Albert Sarraut Hanoi, soạn.

Các hiệu sách lớn tại HANOI, VINH, HUẾ, SAIGON, đều có bán

NƯỚC MẮM BẮC-ĐẦU

Của

ĐỒNG LỢI THƯƠNG-CỤC QUẢNG-BÌNH

NGUYÊN BỔN [illegible]

Sở làm tại của hãng NHẬT-LỆ cách tỉnh lỵ 7 kilomètre

Đã được nhiều nhà du lịch tây và ta tới quan sát tại sở làm, chẳng nhất sự tinh khiết và được đặc tiếng hơn thiên là ngon không phe chế, có thể để hàng mấy năm không đổi mùi.

Bán hiệu đã khắp cả Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ và Ai-lao.

Mong rằng các ngài tôn tâm bảo người nhà mua nước mắm Bắc-đầu để ủng hộ đem ân quả chuyên của hàng của vật khác.

Thơ và tiền bạc xin cứ gửi cho M. TRẦN NHẬT TÂN [illegible] của hãng [illegible]

ĐỒNG-LỢI THƯƠNG-CỤC

Hanoi, le 24 Mars 1930

CẢM TẠ ƠN CỨU MỆNH

Tên tôi là Dương-lục-Lang ở phố hàng Thanh n° 2 Hanoi, tôi có mắc phải bệnh ho đã lâu và ho dữ nổi không đi lại được, bệnh tình rất là nguy hiểm, đi hết hiệu này sang hiệu khác để mua thuốc điều-trị nhưng cũng vô hiệu, sau tôi thấy hiệu thuốc Đại-Quang có bán thứ thuốc ho « CHỈ-KHÁI-TÂN », tôi mới mua uống độ một tháng thì thấy khỏi ngay và lại đi làm ăn được như xưa. Tôi không lấy gì mà tạ ơn tiên-sinh được, mới đăng báo chương để giới-thiệu đồng-bào ta biết là thứ thuốc hay không dối bằng. Nếu có mua thuốc xin nhận cho kỹ chữ hiệu và con nhãn Bướm mới khỏi lầm thứ giả.

Dương-lục-Lang

CHỈ - KHÁI - TÂN

HIỆU CON BƯỚM-BƯỚM

Thuốc ho hộp mỗi gói giá 0$10

Thứ thuốc ho này trừ đờm nhuận phế rất là tài tình, hễ ai mắc phải bệnh ho, bất cứ mới hay ho đã lâu ngày hoặc ho gió ho khan (không đờm) hoặc ra đờm đen, đờm vàng, hay ho ra huyết, đờm xanh, nam, phụ, lão, ấu đều dùng được cả, hễ ai có bệnh ho nếu mua thử một gói mà dùng, mới biết nhời trên này không sai. Bản Dược-phòng và các nơi Đại-lý đều có phát sách thuốc cả, trong những tỉnh ở xứ Việt-Nam đều có Đại-lý của Bản Dược-phòng.

Bản dược-phòng và các nơi đại-lý đều có sách thuốc hiếu

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

46 Bd Tổng-đốc-Phương CHOLON — 47 phố hàng đường HANOI — đại-lý số 51 phố khách HAIPHONG

MUỐN BÁN

Một dãy nhà ở ngã tư Anh đanh trong thành, suốt đến Hỏ-thành, rất tốt, ở và cho thuê, đều tiện.

Ai muốn mua xin hỏi chủ nhân là :

Mme MAI-QUANG-LANG
Secrétaire des Travaux Publics — HUẾ

HÃNG THUỐC NORMALE

L. SARREAU

LÀ HÃNG-THUỐC ĐÁNG « TÍN-CẬY » HƠN HẾT

Vì thuốc bán rất Tinh-khiết và Hảo-hạng :

Ở xa mua thuốc thì gởi mandat mua và kỳ-lưỡng ;

Catalogue y-dược Bác-sĩ RUDY gởi cho không.

Xin hỏi tại :

N° 119-123 rue Catinat SAIGON

Hiệu **VẠN-THỊNH**

Quincaillerie Ferronnerie

N° 18 Rue des Médicaments N° 18 HANOI

QUÍ ÔNG { Đồng rương, tủ va-ly và đồ-gỗ Thâu khoán

Bán buôn các thứ khóa, đồng bản lề, rương tủ, — ghế, — ván, — tai hồng, — đinh ốc, — đinh mũ, — bản-lề, ống đựng nước trà, — đồ nhôm tốt rất nhẹ.

Đồ đồng cho thợ thuyền, đồ sắt làm nhà, lăng mồ, vàng, cước, vân vân.

Các thứ sơn đỏ mái, — bắc-ia (couleur) các thứ bột sơn, bột serre-jaune, serre rouge, vân vân.

Quại hoa, — đồ-giấy, đồ-sắt, (combrelles) theo kiểu Nhật-bản, đồ-bà Âu-tây vân thường dùng.

Nhận đóc và làm các thứ hàng sắt, đồng theo kiểu mẫu gởi.

Hàng tốt giá rẻ hơn mọi nơi. Xin đồng bào chiếu cố.

Chủ nhân :
Madame ĐẶNG-THỊ-HẢO
Kính cáo

Chỉ có hãng BEKA được độc-quyền lấy hơi vào đĩa hát bọn hát NGHĨA-HIỆP-BAN, và PHƯỚC-CƯƠNG có tiếng nhất ở Saigon.

CÔ HÀN-PHI.
CÔ BẢY-LƯU.
CÔ BA-XUÂN ;

ai nghe đều lại không bám-mộ !

Xin mời quý ngài đến hiệu : Maison RICHARD
Chanson Orient Rue de la Citadelle à Hué

nghe các điệu mời mà TÀI TÌNH của mấy cô hát.

Nhiều khúc rất ai-oán.

Lại mới sang máy BEKA hát như NGƯỜI THIẾT đủ thứ từ kiểu nhỏ xách đi rất tiện cho đến to lớn để ở nhà trông thật đẹp. GIÁ TỪ 30$ trở lên.

Các ngài có máy rồi mà muốn nghe như máy BEKA hát, thì nên vá trong ngay. GIÁ TỪ 5$ trở lên.

Lưng trời phụng mứa biển xa
Vì nghe đĩa hát Beka nào nùng

thay cái mỏ hát BEKA vào thì hát rõ

Mới đến thêm đĩa BẮC, Saigon cũng có, đĩa Tây và Cao-mên thật nhiều, và các điệu hát ĐẠO THIÊN-CHÚA tiếng Annam và LATIN hay hơn lắc trước bội phần. Giá từ 1$50 trở lên.

Mới có thêm bông, tượng Tiên GIÁO, hình có đồng-hồ

Ban đêm trông sáng

Đờn mandolines kiểu mới kêu thật trong

NÊN DÙNG

MÔN THUỐC THẦN-TIÊN

thật là hiệu-nghiệm vạn tuyển, không sai :

Chuyên môn nghiên cứu Đông Tây.

Lựa theo khí bẩm của người xứ ta.

Chọn toàn thuốc tốt chế ra.

Cao, đơn hoàn tán, mọi khoa tinh tường.

Các ngài cần dùng, hay muốn làm đại-lý cho bản-đường. Xin viết thơ hỏi, sẽ gởi quyển mẫu-hàng biếu ngay.

Thơ và mandat để như sau nầy :

NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG
n° 122 phố Khách
TONKIN) NAM-ĐỊNH

Khi xem thấy bài Cáo-bạch thuốc cai nha-phiện cải lương

Chắc rằng độc-giả có người bình-phẩm rằng : Thời buổi văn-minh, cũng làm chuyện kỳ, mức độ quá nữa thế kỷ trước đây, thấy đăng Tiên-Đế có ra thập điếu cho dân tuân sử, ngày nay chữa bệnh thuốc phiện cũng có thập điếu, lại còn tra hỏi bệnh nhân cẩn vấn như quan dự thẩm tra xét tội nhân, thế ra nhiều người nằm nghiện, thượng trung, hạ lưu, nam thanh nữ tú sở bị yêu tinh thuốc phiện ám ảnh vào người, nên cũng phải tuân thập điếu thế có lạ không ? Vậy tôi xin đáp lại rằng : Trong quãng hai ba mươi năm về trước, tính cầu thuốc phiện sinh ra có sao nhiệt, như thế ngày nay, chỉ nơi thành thị mới có kẻ dùng còn chốn thôn quê, mấy người ám tiêu, nay khắp các làng, điền thổ sau xát mà số con hương đã tăng bách bội, góc bể miền rừng, lại càng lắm quá. Tuy có bình nghiện ngày nhiễm truyền nhiễm rất mau, mà số đao cầu, rịn đều bam dặc, không ai ra sức, kẻ cứu, thuốc men để mà điều trị, chỉ thấy quảng cáo, lọ lọ vo vo, tiền tiền bạc bạc, thuốc khách cũng vậy, xem ra cai bán lấy tiền xong tay, còn mặc bệnh nhân, toay nhau với thuốc, thì bỏ sao được.

Nay tôi vì lòng luyến ái với bạn đồng bào, nếu biết tình trạng, nên mới tận tâm kê cứu, thí nghiệm công phu, biết tỏ bệnh nghiện và cách điều trị, lại chế được thuốc, công hiệu phi thường, nên phải hồi kỳ, cho biết bệnh tình hễ nặng người nhẹ, rồi luyện thuốc men, để mà điều trị lại mới công hiệu. Vậy nên ai dùng thuốc này, bất kỳ nặng nhẹ bỏ để như chơi, khi dùng mới biết.

TRẦN ĐỨC CẢNH
39 phố Đinh-Tiên Nam-định

Trong năm năm ???

? CỨU KHỎI TRÊN 2 VẠN NGƯỜI

Tức là
HOA-LIỄU-GIẢI-ĐỘC-HOÀN

THÔNG-TRỊ : *của Lương-y Hoàng-trạch-Phổ (Sioa hang ham) người tỉnh Quảng-Đông bên Trung-Quốc*

LẬU, GIANG-MAI

Mới mắc, hay đã lâu chưa tuyệt nọc — Giải độc mọi chứng ngứa ghẻ, mọt nhọt.

Một đều đặc-sắc nhất là :

HOA-LIỄU-GIẢI-ĐỘC-HOÀN lại còn có thể giải các chất độc như *Kinh phấn, Đan nhiễu, Thủy ngân, Tam thiên tan* vân vân... là những chất có thể làm hại đến dương sinh-dục, hoặc sinh ra nhiều chứng bệnh ghê gớm sau này. Vậy ngài nào trong khi có bệnh đã dùng nhầm các chất độc ấy, hãy viết thư ngay về hiệu :

NGUYỄN-TỪ đại SINH HUỶ, *Rue de la Gare Vinh*

Vente des Coiffures

Chapellerie — Lunetterie — Mercerie — Nouveautés

Mũ-hiệu mới về nhiều thứ kinh thuốc, gọng vàng (đồ nhất-sơ), gọng vàng học đọc giá từ 2$50 đến 5$50, và kính gọng đen trắng rất nhẹ rất bền giá từ 0$25 đến 2$20. Quý khách ở xa muốn mandat gởi trước, bản hiệu gởi hàng đi rất mau chóng.

MỘNG - LƯƠNG - ĐƯỜNG

Tế-chung-tây nhân-hoàn

Một ngàn bức thơ minh-tạ

Mua đường có Bản đã cam mua thuốc tây, thuốc nhiều, mua đơn, mua hoàn, mua tán, mà gởi lý bản thuốc hiệu TỪ HƯỚC LIÊN (Bá cảo) ; đến hiệu VIÊN ĐỨC (Bá ; 1$00) và các hiệu tương trợ đoàn trong tất cả đường.

Trong tiệm sẵn có đủ thứ cao mạnh hát thuốc, hiệu cho quý vị trong tác chân đường.

MỘNG-LƯƠNG-ĐƯỜNG

Pharmacie de confiance

(1) Vì bấy lâu có nhiều người [illegible] thuốc, bản-đường cần kíng gởi hoàn đến thế mà không lành, tôn cho thất tiền chiếu bổ.

Trong 3 tháng hè ???

Các qui khách mua hàng của bản hiệu từ 0$50 trở đến thời không phải chịu tiền cước phí khi cần ;

Soulier en toile blanche guêtre boucle anglais
Semelle en Crêpe Anglaise 0$90
Semelle en cuir Française 1$50
Soulier en toile blanche guêtre boucle [illegible]
Semelle en Crêpe Anglaise 0$90
Semelle en cuir Française 1$50
Soulier en toile blanche semelle Crêpe [illegible]

Mới soạn xong catalogue 1930

Qui khách muốn khỏi xin gởi [illegible] trước lấy catalogue xin gởi timbre 3 xu

AN-THÀNH
37 rue [illegible] HANOI

Vì có chế Tàu [illegible] Tây-Tiến bán 0$80 một chai

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

128-140, Bd Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bổn-hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải như là : lĩnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v v... Khăn đội đầu rất và thêm nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trữ bán sỉ và lẻ đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bổn-hiệu chế-tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn-hiệu mua sỉ có huê-hồng.

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thanh Nọi-bài N° 120 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

[illegible] bán [illegible] khắp cả [illegible] Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ thương-[illegible]

TÂN LỢI
128-140, Bd Tổng-đốc-Phương Cholon

THUỐC - NAM

Người Nam lại uống thuốc nam thì hay vô cùng, chúng tôi đã từng kinh-nghiệm biết là thuốc nam chữa bệnh người nam rất hay rất mạnh, cho nên chúng tôi hết sức dụng công nghiên-cứu các môn thuốc nam khảo-cứu thi-nghiệm trong 15 năm trời, chữa đâu khỏi đấy, hiệu-nghiệm như thần, là vì chúng tôi nghiệm-xét so-sánh chế luyện cho rất hợp tính chất và khí lực người nam, lại khảo-cứu các phương thuốc bắc để phối-hợp chế hóa ra các thứ thuốc bổ dưỡng thân thể cho loài người. Nay theo phép hóa-học chế tạo ra các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán, đóng thành bao thành hộp cho tiện việc tiêu thụ. Vậy tiệm thuốc của chúng tôi mới chính là tiệm « THUỐC-NAM », tức là tiệm thuốc « NỘI-HÓA ». Xin các ngài sẵn lòng chiếu cố, ngài nào muốn cần dùng thứ thuốc gì, và ngài nào muốn làm đại-lý bán các thứ thuốc cho chúng tôi thì xin cứ gởi thư cho tiệm thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG**, số 46 phố Hàng-Thung Nam-Định mà hỏi.

Kính cáo

BẮC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên !!

[illegible]

NAM-KỲ

THÀNH-CÔNG : BẮC-THÁNH-DƯỢC ?

(1) Trừ-tà, (2) Bổ-huyết, (3) Giải-độc, (4) Ngủ-lâm, (5) Hóa-đàm, (6) Bổ-tả, (7) Tân-ban, (8) Cấp-cứu

Của hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG N° 4 Rue de la Gare HOCMON

Tỏ cấp thành-công bác thánh-dược :

Có tâm thuốc hay cứu cấp nhiều bịnh đã được THÀNH-CÔNG nên gọi là Thánh-công bác-thánh-dược.

1° **THẦN-HIỆU TÊ-ĐẠI-HOÀN** : Kinh cáo tam-kỳ đồng bào ai mắc bịnh phong tê, bại xuôi, nhức mỏi thế nào, hoặc đàn bà đẻ mà tê bại, bấy nay nan gỡ, theo tiếng đồn hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON kịp lấy thuốc trừ tê mà uống thì hết đau, [illegible] mạnh, giá mỗi hộp là 1$20.

2° **DIỆU-KINH BẠCH-ĐẠI-HOÀN** : Qui bà, qui cô, đang bế huyết, đang kinh và trở bạch đái hạ, trừ xây xẩm hết xôi rượi hết nhức mỏi, dùng thuốc này thì được tươi nhuận da thịt rất thiệt hay, mỗi hộp giá là : 1$00.

3° **SĨ LAO BỔ-TẠNG-HOÀN** : La thứ bổ tinh thần cho qui ông, qui thầy, và qui học sinh bổ phổi trừ ho, tức ngực đau lưng hoặc đi-tinh công lao việc mỗi mỏi bổ tạo giải trí, ..., thường dùng thì được ích thọ điều nhiều, giá mỗi hộp là : 1$00.

4° **NGỦ LÂM BẠCH-TRƯỢC TÁN** : Trị về chứng đau lưng, Âm-thái, thuốc về bịnh ngủ lâm [illegible], [illegible] bổ mau, dùng thì rất đúng hay, mỗi lọ 12 hoàn giá là : 0$60.

5° **HÓA ĐÀM CHỈ-KHẢI TÁN** : Chữa trị về các chứng ho rất hiệu nhiều, mỗi gói 12 hoàn giá là : 0$[illegible] có thể [illegible] hòa bổ phổi hoạt huyết [illegible] phong hoàn tăng hòa 12 hoàn giá 1$00.

6° **BỔ TẢ HOÀN** : *Thu nhũ tạo danh* THUẦN-QUYỀN-TỬ [illegible] dùng bổ các giống độc và đàn bà, làm cho thanh trường giải mỏi, trừ [illegible] chứng đau lưng lâu năm, [illegible] vàng [illegible], mỗi chai 10 hoàn giá 1$00.

7° **THANH-NHIỆT GIẢI-BAN-TÁN**, chữa trị về nóng phát [illegible] chứng [illegible] chân tích nhiệt bình bầu [illegible] mỗi gói 12 hoàn giá 1$00.

8° **ĐOẠN-DƯƠNG CẤP CỨU HOÀN** : chữa [illegible] dương [illegible] thang nóng [illegible] trị các chứng gấp [illegible] thổ tả, cảm mạo, [illegible] [illegible] nóng lạnh nhức đầu, khi [illegible] [illegible], đau [illegible] [illegible], giá mỗi hộp 1$00.

Ngoài ra có **LÃO THỤC ĐỊA** [illegible] chứng [illegible] mỗi [illegible] **LỘC GIÁC GIAO** [illegible] bổ [illegible] thường hiệu [illegible] [illegible] [illegible] mỗi lượng 1$20.

Thưa quí vị đồng bào, Tôn thọ thuốc nói trên đây, [illegible] tánh [illegible] phong sương [illegible] hiệu tánh chế. Thành quí vị quí thầy đồng mua bổ dương thì ai [illegible] khương cường quí thể, thấy tánh nghiệm. CÔNG TỬ SAI.

Cách gởi mua thuốc, thư hoặc mandat thì để :

Monsieur TRƯƠNG-MINH-Y, Directeur TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG
N° 4 Rue de la gare HOCMON Gialinh

Qui ngài cần mua, cần thứ thuốc nói trên đây, xin viết thư mua mandat gởi trước, thì [illegible] gởi [illegible] **BỔN-HIỆU**.

Muốn đến bổn hiệu đó ngang cửa xe lửa Hocmon đó.

Bác Thánh Dược nên nước nhà, xin đồng bào lấy lẽ hoà hoà.
Giúp nhau thành dược nước nhà ?
Trước là quyền lợi, sau là vẹ mình.

Đồng bào ở xa gởi mua hãy viết thư cho hiệu trả lời ngay.

Imprimerie TIẾNG DÂN, HUẾ

Directeur gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://theses.hcmlib.org